

slet ingen Nødvendighed for i Fremtiden at paalægge Lærerne en Tvang i saa Henseende. De ønsker den ikke selv, og jeg tror heller ikke, der i det store Flertal af Befolkningen er noget Ønske om at opretholde et saadant Tvangsforhold. De Argumenter, der er blevet anført i Folketinget, tror jeg altsaa ikke har noget reelt Indhold.

Jeg skal derefter gaa over til at gøre nogle Bemærkninger angaaende Loven om Sognebaandsløsning. Dette Lovforslag og de Regler, som fastsættes deri, har mit Parti givet sin Tilslutning i det andet høje Ting, og jeg kan i det væsentlige slutte mig til, hvad der er sagt dér. Der er dog enkelte Bestemmelser i §§ 1 og 2, angaaende hvilke jeg gerne overfor Ministeren vil fremsætte nogle Spørgsmaal, væsentlig af redaktionel og sproglig Art. Det forekommer mig, at Ordvalget er tilfældigt og Udtrykkene ikke altid klare. F. Eks. hedder det i § 1, 2det Stykke: „Er der i Sognemenighederne ansat flere faste Præster end Sognepræsten“ (residerende Kapellaner, Kaldskapellaner o. s. v.) har ethvert af Sognemenighedens Medlemmer Ret til at slutte sig, til hvem af disse, han ønsker.“ Dette Ord „at slutte sig til“ er, saa vidt jeg kan se, hentet fra Sognebaandsløsningsloven fra Halvtredserne, men hvad vil det sige indenfor samme Sogn, naar der er flere end een Præst at slutte sig til? Hvis det er en Slags Sognebaand, man løser til ham eller rettere sagt knytter til ham indenfor Sognet, burde der formentlig i Loven være fastsat nærmere Regler for, hvorledes det skal gøres, og hvilken Rækkevidde det har, eller kan efter denne Bestemmelse et Medlem af Menigheden ikke slutte sig snart til den ene og snart til den anden af Præsterne indenfor samme Sogn? Hvor meget binder dette? Loven siger intet derom; jeg synes, det vilde have været praktisk, om den havde gjort det. I § 2 staar der følgende: „Ingen Præst i Folkekirken er pligtig at udføre kirkelige Handlinger for Personer, der ikke er Medlemmer af hans Menighed.“ I Almindelighed vil det vel sige: Sognemenigheden med Sognebaandsløserne til. Der staar saa i 2det Stykke: „Personer, som ikke er Medlemmer af Menigheden, kan dog, naar Præsten er villig dertil, faa kirkelige Handlinger, herunder Hjemmedaab, udført af ham, uden at Samtykke af vedkommendes egen Præst dertil udkræves.“ Dette synes jeg er uklart. Hvem er Præsten, og hvad er det for en Menighed, der er Tale om? Meningen er vel den, at Personer, der ikke er Medlemmer af Sognemenigheden, kan dog, naar Præsten i det Sogn, hvor den paagældende bor, er villig

dertil, faa kirkelige Handlinger, herunder Hjemmedaab, udført af ham uden Samtykke fra vedkommendes egen Præst. Hvis det er Meningen, vilde det være rimeligt at skrive det i Loven. Den samme Ret har vel Præsten til at foretage kirkelige Handlinger for Borgere, som ikke staar i Folkekirken, Medlemmer af Frimenigheder f. Eks., som i visse Tilfælde kunde tænkes at ville have kirkelige Handlinger udført af Sognepræsten i det Sogn, hvori de bor; i saa Fald kan der vel intet være i Vejen for, at Sognepræsten foretager en saadan Handling.

Jeg skal dernæst gøre en ganske kort Bemærkning om Lovforslaget angaaende Adgangen til Præsteembeder. Jeg deler den Betragtning, der er gjort gældende af mit Partis Ordfører i det andet høje Ting, at Præsteløftet ikke bør afkræves ordinerede Præster. Kunde man blive enig om dette, vilde jeg deri se en Begyndelse til Afskaffelsen af Præsteløftet, og den Tid kommer jo, hvor det vil blive afskaffet, i alt Fald i dets nuværende Form. Som det er nu, rummer det neppe megen Sandhed, og det almindelige er ganske sikkert ogsaa, at Folkekirkens Præster mere og mere opfatter det som en Formel, i hvilken enhver lægger ind, hvad hans Samvittighed tilsiger ham. Naar dette i Hovedsagen er det virkelige Forhold, vil det ogsaa være rimeligt, at Lovgivningsmagten retter sig derefter, og der foreligger saa mange Vidnesbyrd om, at dette er Forholdet, at jeg sikkert har Ret til at hævde dette.

I Tilknnytning til nævnte Lovforslag er et tidligere drøftet Spørgsmaal, nemlig Spørgsmaalet om Kvinders Adgang til Præsteembeder, blevet diskuteret. Herom vil jeg gerne gøre nogle faa Bemærkninger, og jeg vil da sige dette: Naar den danske Rigsdag, hvis store Flertal er Mænd — og efter min Mening altid vil være Mænd — nægter Kvinderne lige Adgang med Mænd til Præsteembeder, er dette et Udtryk for Magt, men ingenlunde et Udtryk for Ret; thi ingen af os kan nogetsteds, hverken i vor Opdragelse, vor Art, vort Væsen eller vore Evner, finde en Retsbegrundelse for at nægte vore kvindelige Medborgere en saadan Ligestilling. Hvor skulde vi tage den Ret fra, hvem skulde nogen Sinde have givet os den? En saadan Ret har vi ikke, og naar vi nægter dem denne Adgang, er det, fordi vi har Magt dertil og bruger vor Magt. Men jeg tror ikke paa, at denne Magt — og jeg synes her, der er Tale om et Magtmisbrug — vil kunne opretholdes i Længden. Den Slags Ting falder altid, naar først Kravet en Gang er rejst, og der ikke findes en virkelig etisk